

УДК 332.1:336.132.11(477)

О.В. ТОФАНЮК, Н.Ю. НОВІКОВА

Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського «ХАІ»

РОЗРОБКА ПІДХОДІВ ДО ВИЗНАЧЕННЯ НАДХОДЖЕНЬ ВІД ПОДАТКУ З ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ В БЮДЖЕТ ХАРКІВСЬКОГО РЕГІОНУ З УРАХУВАННЯМ ЗАКОНОДАВЧИХ ЗМІН

У статті розглядаються питання впливу податкового законодавства на надходження до місцевого бюджету Харківської області. Проводиться порівняльний аналіз ставок податків, які зазнали найбільших змін у законодавстві України. Аналізується податок з доходів фізичних осіб до прийняття Податкового кодексу та з урахуванням вступу його в дію. Прогнозується середня заробітна плата і податок з доходів фізичних осіб при можливих змінах соціально-економічних факторів для визначення впливу податку на надходження до місцевого бюджету Харківського регіону.

Ключові слова: *регіональний розвиток, місцевий бюджет, податок з доходів фізичних осіб, податкова система, середня заробітна плата, прожитковий мінімум, єдиний соціальний внесок, ставка податку, податкова соціальна пільга.*

Метою статті є аналіз та прогнозування надходжень податку з доходів фізичних осіб в бюджет Харківської області з урахуванням положень нового Податкового кодексу.

У своєму дослідженні Швабій К. [1] відмічає, що система оподаткування доходів населення в Україні за роки незалежності зазнала серйозних змін. Сьогодні вона за багатьма ознаками відповідає аналогічним системам провідних країн світу, проте у внутрішній структурі механізму оподаткування доходів усе ще мають місце певні диспропорції, усунути які необхідно для ефективного розвитку системи податкових відносин.

Автори статті [2] відмічають, що необхідність у реформуванні існуючого механізму функціонування слід запровадити регресивну шкалу ста-

вок податку з доходів фізичних осіб з одночасним застосуванням єдиного соціального податку; надалі необхідно проведення податкової амністії доходів громадян, запровадження нових форм і методів адміністрування податку з доходів фізичних осіб; у зв'язку з вище наведеного можна ввести в дію одну методику розрахунку податку з доходів фізичних осіб; введення нової методики обумовлюють підвищення якості обліку, а також полегшення аудиту розрахунків з податків на прибутки фізичних осіб.

Отже, будь-яка держава створює свою податкову систему на основі власних національних особливостей і традицій, соціально-економічного становища та рівня розвитку ринкових відносин, але також й обов'язково із врахуванням досвіду інших країн. При цьому, кожна держава визнає свою власну податкову систему недосконалою, далекою від оптимального варіанта, і завжди зважає на податкову практику інших країн, здійснюючи запозичення хоча б окремих елементів у сфері оподаткування, безперервно модифікуючи й удосконалюючи власну податкову систему.

У реформуванні національної податкової системи в Україні не повною мірою враховується досвід податкових реформ розвинутих країн та країн нової ринкової економіки (постсоціалістичних країн), де акцент робиться на еволюційне удосконалення податкової системи, запровадження компромісного податкового навантаження між державою та суспільством, розробку ефективного механізму розподілу й системи розподільних відносин. Це - контраргумент щодо вироблення оптимальної моделі податкової системи, що є притаманним для сучасної податкової практики в Україні у науково-теоретичному ідеалі [3], а також щодо згубності примітивного дублювання зарубіжного податкового досвіду, невідповідного вітчизняним умовам [4].

В кінці 2010 року Верховна Рада України прийняла Податковий Кодекс, який приніс багато змін, зокрема, що стосуються податкових норм для фізичних осіб. Це і диференційована ставка податку, і зміна в оподаткуванні доходів іноземців, а також зміна форми і термінів здачі звітності. Варто зауважити, що ставки цього податку набули змін, але не настільки масштабних, як очікувалося раніше. Особливо, якщо порівнювати їх із змінами податкових ставок податку на прибуток і ПДВ.

Представимо у вигляді порівняльної таблиці ставки податків до прийняття Податкового Кодексу [6] та з урахуванням зміни податкового законодавства (табл. 1).

Стосовно податку з доходів фізичних осіб, то змінилась ставка для тих осіб, заробітна плата яких становить більше 10 прожиткових мінімумів та складає 17%. Ставка податку на додану вартість знизилась на 3% та складає 17%. Ставка податку на прибуток підприємств з кожним роком буде змінюватись: в 2011 вона складе 23%, в 2012 - 21%, в 2013 – 19% та в 2014 році складе 16%. Відносно єдиного податку в таблиці представлені очікувані зміни, що прогнозують фахівці з податкового законодавства.

Хотілося б звернути увагу на основні зміни по ПДФО, які очікують нас з цього року, у зв'язку з набранням чинності Податкового кодексу.

Податок з доходів фізичних осіб представляє собою плату фізичної особи за послуги, які надаються їй територіальною громадою, на території якої така фізична особа має податкову адресу або розташовано особу, що утримує цей податок згідно з Законом України «Про податок з доходів фізичних осіб» [5].

Як відомо, доходи фізичних осіб здебільшого складаються із заробітної плати, тому розглянемо більш детально ПДФО із заробітної плати.

Для того, щоб наглядно побачити відмінності податку з доходів фізичних осіб до зміни та після зміни законодавства, представимо їх у такому вигляді. Рівняння розрахунку податку з доходів фізичних осіб до 2011 року:

$$T_{\text{ПДФО}} = \begin{cases} 0, & x < 0,5 \cdot \text{МЗП}; \\ (x - 0,5 \cdot \text{МЗП}) \cdot 0,15, & 0,5 \cdot \text{МЗП} < x < 1,4 \cdot \text{ПМ}; \\ 0,15 \cdot x, & 1,4 \cdot \text{ПМ} < x < 10 \cdot \text{МЗП}, \end{cases} \quad (1)$$

де T – податок з доходів фізичних осіб;

x – заробітна плата;

МЗП – мінімальна заробітна плата;

ПМ – прожитковий мінімум.

Таблиця 1

Порівняльний аналіз ставок до прийняття Податкового Кодексу
та з урахуванням вступу його в силу

Назва податку	До прийняття Податкового Кодексу		З урахуванням прийнятого Податкового Кодексу		
	Ставка	Умови застосування	Ставка	Умови застосування	
Податок з доходів фізичних осіб	01.01.04 - 31.12.06 - 13%; з 01.01.07 - 15%	Загально оподатковуваний дохід фізичних осіб. Межа по наданню податкової соціальної пільги = 1,4*прожитковий мінімум	15%	Загально оподатковуваний дохід. Межа по наданню податкової соціальної пільги = 1,4-прожитковий мінімум	
			17%	Доходи, які перевищують 10-кратний розмір мінімальної заробітної плати	
Податок на додану вартість	0%	Деякі експортні операції та постачання товарів та послуг згідно зі статтею 195 Податкового Кодексу	0%	Деякі експортні операції та постачання товарів та послуг згідно зі статтею 195 Податкового Кодексу	
	20%	Операції з куплі та продажу, зазначені у статті 185 Податкового Кодексу	17%	Операції з куплі та продажу, зазначені у статті 185 Податкового Кодексу	
Податок на прибуток підприємств	25%	Загальна форма оподаткування підприємств	01.04.11-31.12.11 - 23%; 01.01.12-31.12.12 - 21%; 01.01.13-31.12.13 - 19%; 01.01.14-31.01.14 - 16%	Загальна форма оподаткування підприємств	
Єдиний податок*	Фізичні особи	Від 30 до 200 грн. +50% від ставки за кожного найманого працівника	Не більше 10 найманих працівників, оборот не більше 500000 грн.	Від 200 до 1000 грн.+50% від ставки за кожного найманого працівника	Не більше 10 найманих працівників, оборот не більше 600000 грн.
	Оридинні особи	6% від виручки + ПДВ 10% від виручки без сплати ПДВ	Протягом року робітників не більше 50 осіб, обороти за рік - не більше 1 млн. грн.	6% від виручки + ПДВ 10% від виручки без сплати ПДВ	Протягом року робітників не більше 50 осіб, обороти за рік - не більше 3 млн. грн.

* - очікувані зміни податку у Податковому кодексі

Рівняння розрахунку податку з доходів фізичних осіб з 2011 року:

$$T_{\text{ПДФО}} = \begin{cases} 0, & x < 0,5 \cdot \text{МЗП}; \\ (x - 0,5 \cdot \text{МЗП}) \cdot 0,15, & 0,5 \cdot \text{МЗП} < x < 1,4 \cdot \text{ПМ}; \\ 0,15 \cdot x, & 1,4 \cdot \text{ПМ} < x < 10 \cdot \text{МЗП}; \\ 0,17 \cdot x, & x > 10 \cdot \text{МЗП}. \end{cases} \quad (2)$$

Податкова соціальна пільга застосовується, якщо розмір заробітної плати не перевищує 1,4 прожиткового мінімуму та дорівнює 50% від мінімальної заробітної плати у відповідному році. З прийняттям Податкового Кодексу ставка податку підвищується з 15% до 17%, якщо заробітна плата перевищує 10 мінімальних заробітних плат у відповідному році.

Проаналізуємо рівень середньої заробітної плати Харківського регіону та порівняємо його з відповідними даними інших регіонів України.

На рисунку 1, представлений розподіл рівня середньої заробітної плати по території України. Харківська область займає 11 місце серед регіонів України за даним показником.

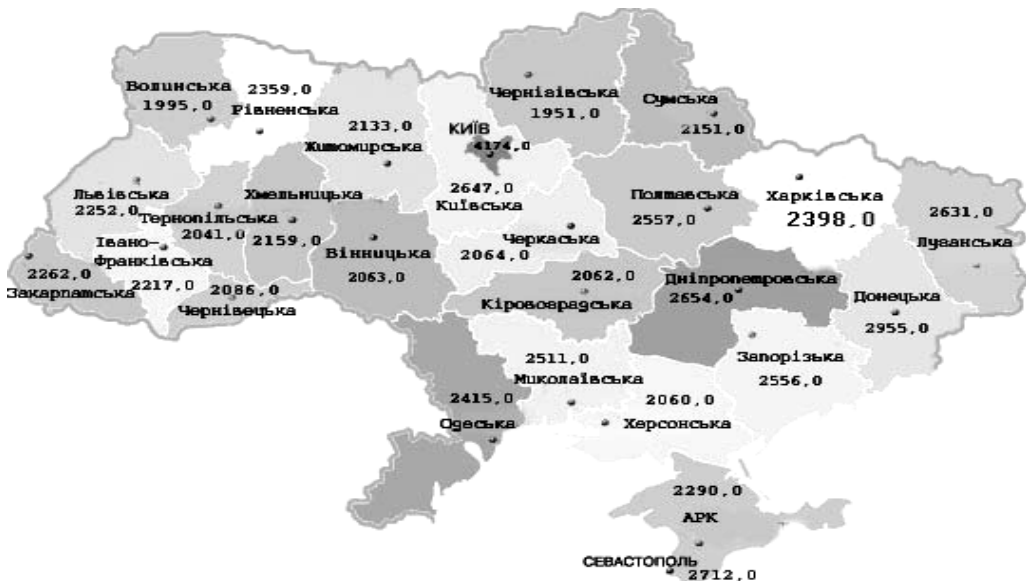

Рис. 1. Розподіл рівня середньої заробітної плати по території України

Якщо розглянути інші соціально-економічні показники, такі як, виручка від реалізації, валовий прибуток малих підприємств, валовий прибуток

підприємств, то Харківська область входить в п'ятірку лідерів та займає 4 місце (табл. 2). Отже, стосовно середньої заробітної плати, відносно до розглянутих показників, вона має дуже великий розрив. Така ситуація призводить до того, що податок з доходів фізичних осіб надходить у місцевий бюджет в меншій кількості.

Таблиця 2

Місце Харківської області серед регіонів України

Показники	Місце Харківської області серед регіонів
Виручка від реалізації	4
Валовий прибуток малих підприємств	4
Валовий прибуток підприємств	4
Середня заробітна плата	11

Далі розрахуємо податок з доходів фізичних осіб і середню заробітну плату на 2011 – 2014 рр. з метою виявлення впливу податкового законодавства на надходження ПДФО до місцевого бюджету. Для прогнозування податку з доходів фізичних осіб використовувались прогнозні дані середньої чисельності населення та мінімальної заробітної плати, які представлені у вигляді табл. 3.

Таблиця 3

Прогнозовані показники середньої чисельності населення за 2011-2014 рр. та мінімальної заробітної плати за 2012-2014 рр. по Харківській обл.

Роки	2011	2012*	2013*	2014*
Середня чисельність населення, тис. осіб	2756,22	2743,34	2730,46	2717,58
Мінімальна заробітна плата, грн.	941,0	1053,0	1161,0	1275,0

* - прогнозні дані

Розраховано середню заробітну плату на 2011-2014 рр. за групами населення. Населення поділено на групи за рівнем заробітної плати. До першої групи відноситься населення, яке має право на податкову соціальну пільгу (ПСП). Межа даної групи по заробітній платі на 2011 рік складає від 941,0 до 1320,0 грн. Дані представлені у табл. 4.

Таблиця 4

Розрахунок середньої заробітної плати на 2011-2014 рр.
 з урахуванням рівня доходів груп населення по Харківській області

Групи населення за рівнем заробітної плати	Заробітна плата, грн.		Відсоток населення, що її отримує, %	Середня заробітна плата за групами, грн.	Розрахунок середньої заробітної плати за групами, грн.
	Рівень заробітної плати				
1	941	1320	40	1130,5	$0,4 \cdot 1130,5 = 452,2$
2	1321	3000	36	2160,5	$0,36 \cdot 2160,5 = 777,78$
3	3001	6000	15	4500,5	$0,15 \cdot 4500,5 = 675,08$
4	6001	9410	7	7705,5	$0,07 \cdot 7705,5 = 539,39$
5	Більше ніж 9411		2	9411,0	$0,02 \cdot 9411,0 = 188,22$
Середня заробітна плата у 2011 році, грн.					2632,67
1	1053	1475	40	1264,0	$0,4 \cdot 1264,0 = 505,6$
2	1476	3150	38	2313,0	$0,38 \cdot 2313,0 = 878,94$
3	3151	6200	14	4675,5	$0,14 \cdot 4675,5 = 654,57$
4	6201	10530	6	8365,5	$0,06 \cdot 8365,5 = 501,93$
5	Більше ніж 10531		2	10531,0	$0,02 \cdot 10531,0 = 210,62$
Середня заробітна плата у 2012 році, грн.					2751,66
1	1161	1626	39	1393,5	$0,39 \cdot 1393,5 = 543,46$
2	1627	3300	37	2463,5	$0,37 \cdot 2463,5 = 911,49$
3	3301	6350	15	4825,5	$0,15 \cdot 4825,5 = 723,82$
4	6351	11610	6	8980,5	$0,06 \cdot 8980,5 = 538,83$
5	Більше ніж 11611		3	11611,0	$0,03 \cdot 11611,0 = 348,33$
Середня заробітна плата у 2013 році, грн.					3065,96
1	1275	1785	36	1530	$0,36 \cdot 1530,0 = 550,8$
2	1786	3450	41	2618	$0,41 \cdot 2618,0 = 1073,38$
3	3451	6500	16	4975,5	$0,16 \cdot 4975,5 = 796,08$
4	6501	12750	5	9625,5	$0,05 \cdot 9625,5 = 481,275$
5	Більше ніж 12751		2	12751	$0,02 \cdot 12751,0 = 255,02$
Середня заробітна плата у 2014 році, грн.					3156,56

До перших чотирьох груп застосовується ПДФО у розмірі 15%, а для останньої групи – 17%. Межа другої групи складає від 1321,0 до 3000,0 грн., третьої від 3001,0 до 6000,0 грн., четвертої від 6001,0 до 9410,0 грн., п'ятої – більше ніж 9411,0 грн. Знайдено відсоток населення по кожній групі, середню заробітну плату за групами та загальну суму середньої заробітної плати за 2011 – 2014 рр.

На основі проведених нами розрахунків на рис. 2 графічно представлено динаміку середньої заробітної плати по Харківській області за 2011 – 2014 рр.

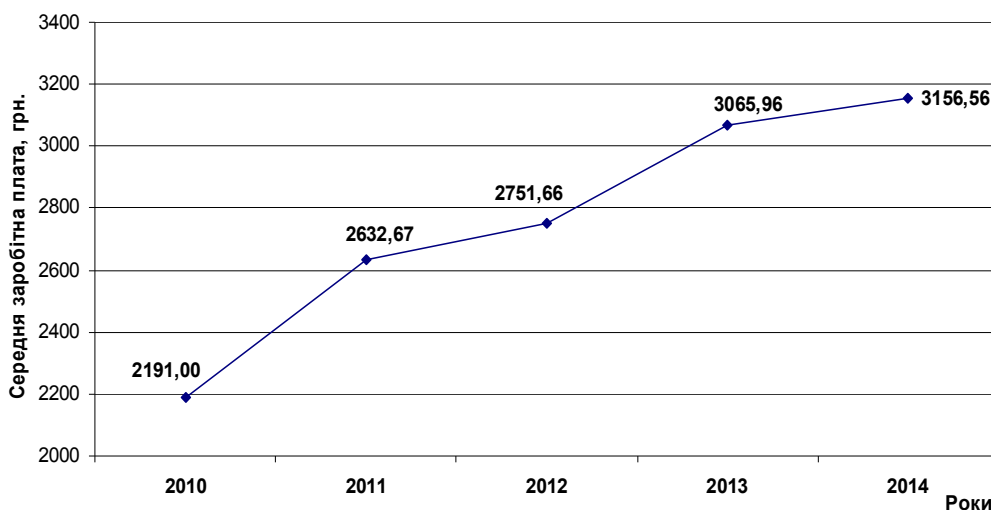

Рис. 2. Прогнозована середня заробітна плата на 2011 – 2014 рр.
по Харківській області

Прогнозовану середню заробітну плату застосуємо для розрахунку податку з доходів фізичних осіб на 2011 – 2014 рр.

У табл. 5 представлені розрахунки ПДФО з урахуванням єдиного соціального внеску, податкової соціальної пільги (для першої групи), заробітної плати з урахування соціальної податкової пільги та соціальних відрахувань (для першої групи) та отриманого податку з доходів фізичних осіб та відповідної ставки податку на 2011 – 2014 рр.

З табл. 5 видно, що прогнозований податок з доходів фізичних осіб зростатиме.

Таблиця 5

Розрахунки податку з доходів фізичних осіб за 2011-2014 рр.
 по Харківській області

Групи населення за рівнем заробітної плати	1 група	2 група	3 група	4 група	5 група
2011 рік					
1. Середня заробітна плата за групами, грн.	1130,50	2160,50	4500,50	7705,50	9411,00
2. Єдиний соціальний внесок, грн. (3,6%)	40,70	77,78	162,02	277,40	338,80
3. Податкова соціальна пільга, грн.	470,50	-	-	-	-
4. Заробітна плата з урахування ПСП та єдиного соціального внеску, грн.	619,30	2082,72	4338,48	7428,10	9072,20
5. Ставка податку з доходів фізичних осіб, %	15				17
6. Податок з доходів фізичних осіб, грн.	92,90	312,41	650,77	1114,22	1542,27
2012 рік					
1. Середня заробітна плата за групами, грн.	1264,00	2313,00	4675,50	8365,50	10531,00
2. Єдиний соціальний внесок, грн. (3,6%)	45,50	83,27	168,32	301,16	379,12
3. Податкова соціальна пільга, грн.	526,50	-	-	-	-
4. Заробітна плата з урахування ПСП та єдиного соціального внеску, грн.	692,00	2229,73	4507,18	8064,34	10151,88
5. Ставка податку з доходів фізичних осіб, %	15				17
6. Податок з доходів фізичних осіб, грн.	103,80	334,46	676,08	1209,65	1725,82
2013 рік					
1. Середня заробітна плата за групами, грн.	1393,50	2463,50	4825,50	8980,50	11611,00
2. Єдиний соціальний внесок, грн. (3,6%)	50,17	88,69	173,72	323,30	417,99
3. Податкова соціальна пільга, грн.	580,50	-	-	-	-
4. Заробітна плата з урахування ПСП та єдиного соціального внеску, грн.	762,80	2374,81	4651,78	8657,20	11193,01
5. Ставка податку з доходів фізичних осіб, %	15				17
6. Податок з доходів фізичних осіб, грн.	114,42	356,22	697,77	1298,56	1902,81
2014 рік					
1. Середня заробітна плата за групами, грн.	1530,00	2618,00	4975,50	9625,50	12751,00
2. Єдиний соціальний внесок, грн. (3,6%)	55,08	94,25	179,12	346,52	459,04
3. Податкова соціальна пільга, грн.	637,50	-	-	-	-
4. Заробітна плата з урахування ПСП та єдиного соціального внеску, грн.	837,40	2523,75	4796,38	9278,98	12291,96
5. Ставка податку з доходів фізичних осіб, %	15				17
6. Податок з доходів фізичних осіб, грн.	125,61	378,56	719,46	1391,85	2089,63

Далі розрахуємо обсяги надходжень податку з доходів фізичних осіб у бюджет Харківської області. Дані представлено в табл. 6. Для розрахунку використана прогнозована кількість населення за 2011 – 2014 рр. по Харківській області.

На основі проведених нами розрахунків на рис. 3 графічно представлено динаміку середньої заробітної плати по Харківській області за 2011 – 2014 рр.

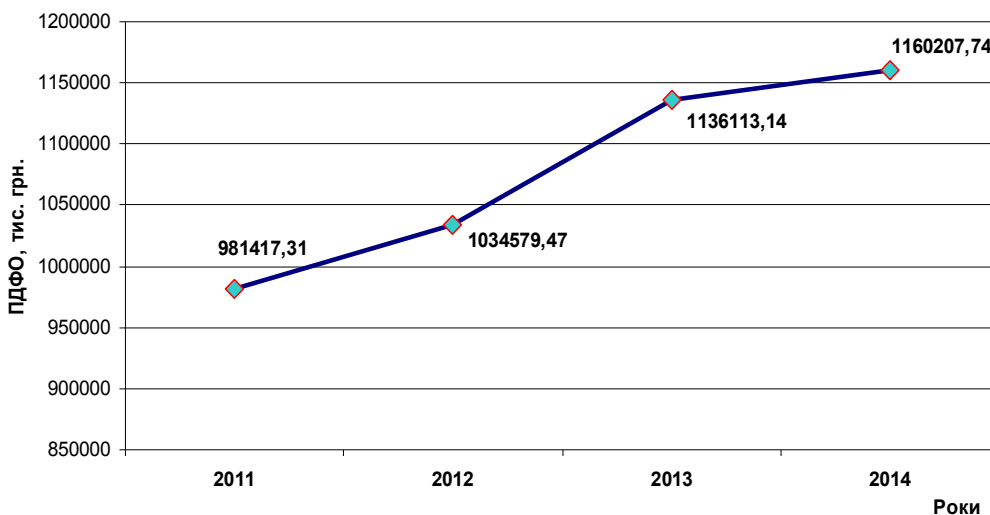

Рис. 3. Прогнозовані надходження податку з доходів фізичних осіб у бюджет Харківської області

З рис. 2 і 3 видно, що прогнозовані середня заробітна плата та податок з доходів фізичних осіб будуть зростати. Порівняно з 2010 роком в 2014 році середня заробітна плата зросте на 965,56 грн. Стосовно податку з доходів фізичних осіб, то в 2014 році він складе 1160207,74 тис. грн.

Таким чином, зміни, які відбулись з прийняттям нового Податкового кодексу позитивно вплинуть на надходження до державного та місцевих бюджетів України.

Стосовно Харківської області, ці зміни означатимуть не тільки збільшення обсягів наповнення її місцевих бюджетів, а й появу резервів для соціально-економічного розвитку Харківського регіону.

Таблиця 6

Розрахунок податку з доходів фізичних осіб з урахуванням прогнозованої кількості населення за 2011-2014 рр. по Харківській області

Показники	ПДФО за групами населення				
	1 група	2 група	3 група	4 група	5 група
2011 рік					
Кількість населення, тис. осіб	1102,22	992,24	413,43	192,94	55,12
ПДФО, тис. грн.	92,9	312,41	650,77	1114,22	1542,27
Усього ПДФО, тис. грн.	$1102,22 \times 92,9 = 102396,24$	$992,24 \times 312,41 = 309985,7$	$413,43 \times 650,77 = 269047,84$	$192,94 \times 1114,22 = 214977,61$	$55,12 \times 1542,27 = 85009,92$
Усього ПДФО за 2011 рік, тис. грн.	$102396,24 + 309985,7 + 269047,84 + 214977,61 + 85009,92 = 981417,31$				
2012 рік					
Кількість населення, тис. осіб	1097,22	1042,47	411,5	164,6	54,87
ПДФО, тис. грн.	103,8	334,46	676,08	1209,65	1725,82
Усього ПДФО, тис. грн.	$1097,34 \times 103,8 = 113903,9$	$1042,47 \times 334,46 = 348664,52$	$411,5 \times 676,08 = 278206,92$	$164,6 \times 1209,65 = 199108,39$	$54,87 \times 1725,82 = 94695,74$
Усього ПДФО за 2012 рік, тис. грн.	$113903,9 + 348664,52 + 278206,92 + 199108,39 + 94695,74 = 1034579,47$				
2013 рік					
Кількість населення, тис. осіб	1064,88	1010,27	409,57	163,83	81,91
ПДФО, тис. грн.	114,42	356,22	697,77	1298,58	1902,81
Усього ПДФО, тис. грн.	$1064,88 \times 114,2 = 121843,57$	$1010,27 \times 356,22 = 359878,38$	$409,57 \times 697,77 = 285785,66$	$163,83 \times 1298,58 = 212746,36$	$81,91 \times 1902,81 = 155859,17$
Усього ПДФО за 2013 рік, тис. грн.	$121843,57 + 359878,38 + 285785,66 + 212746,36 + 155859,17 = 1136113,14$				
2014 рік					
Кількість населення, тис. осіб	978,33	1114,21	434,81	135,88	54,35
ПДФО, тис. грн.	125,61	378,56	719,46	1391,85	2089,63
Усього ПДФО, тис. грн.	$978,33 \times 125,61 = 122888,03$	$1114,21 \times 378,56 = 421795,34$	$434,81 \times 719,46 = 312828,4$	$135,88 \times 1391,85 = 189124,58$	$54,35 \times 2089,63 = 113571,39$
Усього ПДФО за 2014 рік тис. грн.	$122888,03 + 421795,34 + 312828,4 + 189124,58 + 113571,39 = 1160207,74$				

Література

1. Швабій, К. Податки з доходу фізичних осіб: проблеми і перспективи [Текст] / К. Швабій // Вісник податкової служби України. – 2010. – № 6. – С. 33-35.
2. Нагірняк, В.Ю. Щодо податку з доходів фізичних осіб [Електронний ресурс] / В.Ю. Нагірняк, Л.В. Голишевська // Економіка. – 2010. – С. 23-25. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/6_NITSHB_2011/Economics/3_80412.doc.htm. – 25.03.2011 р.
3. Вишневецький, В. Податкова політика та економічна теорія [Текст] / В. Вишневецький // Економіка України. – 2007. – № 9. – С. 4-20.
4. Борейко, В. Шляхи підвищення ефективності податкового та соціального законодавства [Текст] / В. Борейко // Економіка України. – 2007. – № 9. – С. 30-37.
5. Іванова, Т.В. Бюджетно-податкова політика місцевого самоврядування в умовах адміністративно-територіальної реформи [Текст] / Т.В. Іванова // Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія «Економіка» – 2006. – Вип. 2. – С. 22-28.
6. Податковий кодекс України [Текст]. – К: ДП «ІВЦ ДПА України», 2010. – 336 с.

Надійшла до редакції 25.03.2011

Рецензент: д-р екон. наук, проф., зав. кафедри обліку і аудиту **Т.В. Момот**, Харківська національна академія міського господарства.

РАЗРАБОТКА ПОДХОДОВ К ОПРЕДЕЛЕНИЮ ПОСТУПЛЕНИЙ ОТ НАЛОГА С ДОХОДОВ ФИЗИЧЕСКИХ ЛИЦ В БЮДЖЕТ ХАРЬКОВСКОГО РЕГИОНА С УЧЕТОМ ЗАКОНОДАТЕЛЬНИХ ИЗМЕНЕНИЙ

О.В. Тофанюк, Н.Ю. Новикова

В статье рассматриваются вопросы влияния налогового законодательства на поступление в местный бюджет Харьковской области. Проводится сравнительный анализ ставок налогов, которые изменились в связи с изменениями в законодательстве Украины. Анализируется налог с доходов физических лиц до принятия Налогового кодекса и с учетом вступления его в силу. Прогнозируется средняя заработная плата и налог с доходов физических лиц при возможных изменениях социально-экономических факторов для определения влияния налога на поступления в местный бюджет Харьковского региона.

Ключевые слова: региональное развитие, местный бюджет, налог с доходов физических лиц, налоговая система, средняя заработная плата, прожиточный минимум, единый социальный взнос, ставка налога, налоговая социальная льгота.

DEVELOPMENT OF APPROACHES TO DEFINITION OF PERSONAL INCOME TAX RECEIPTS IN BUDGET OF KHARKOV REGION ACCORDING TO LEGISLATIVE CHANGES

O.V. Tofaniuk, N.Y. Novikova

In this article the influence of tax law to income of local budget receipts in Kharkov region are reviewed. The comparative analysis of tax rates that have changed due to changes in the legislation of Ukraine is carried out. The personal income tax before and after adoption of the Tax Code is analyzed. The average rate of salary and level of the personal income tax are predicted. This prediction was made with considering of possible changes in socio-economic factors to determine the influence of tax rates to local budget receipts in Kharkov region.

Key words: regional development, local budget, the personal income tax, the tax system, the average salary, the subsistence minimum, a single social contribution tax rate, tax benefits.

Тофанюк Ольга Володимирівна – канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів Національного аерокосмічного університету ім. М.Є. Жуковського «ХАІ», Харків.

Новікова Наталія Юріївна – магістр кафедри фінансів Національного аерокосмічного університету ім. М.Є. Жуковського «ХАІ», Харків.